

SZPI Hírlevél

A SZÉCHENYI PROGRAMIRODA NONPROFIT KFT. HÍRLEVELE

ELÉG ZÖLD TERVEK?



Uniós klímacsomag és erdőstratégia – megkezdődött a jogalkotás



Az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség



Játékos nyári angoltábor Kaposvárott



A Kisprojekt Alap a szlovák-magyar együttműködésben – interjú



BRÜSSZEL & BUDAPEST

MAGYAR JAVASLATOK A MÉHÉSZET TÁMOGATÁSÁRA

Magyarország konkrét intézkedéseket javasolt a méhészeti ágazat megsegítése érdekében a Mezőgazdasági és Halászati Tanács hétfői ülésén Brüsszelben, és az elképzeléseket Franciaország, Görögország, Horvátország, Olaszország és Románia is támogatta – közölte az Agrárminisztérium az MTI-vel.

Nagy István tárcavezető kifejtette, hogy a Méhészeti Nemzeti Program sikere érdekében is azt javasolják, hogy a rendelkezésre álló forrásokat rugalmasabban, a helyi viszonyoknak megfelelően lehessen felhasználni.

A tagállamok azt is szeretnék elérni, hogy az Európai Bizottság a Közös Agrárpolitika (KAP) reformjához kapcsolódó végrehajtási szabályok kidolgozása során biztosítson egy, a méhcsaládok száma alapján nyújtott, a méhállomány egészségügyi kondíciójának megőrzését és a méhek beporzási tevékenységét szolgáló támogatási lehetőséget. Az agrárminiszter hangsúlyozta: elsősorban a méhfajok tömeges pusztulása miatt Magyarországon is csökkent a megtermelt méz mennyisége az elmúlt három évben, a méhészeknek használat alatt 50%-kal csökkent.

Forrás: MTI

AMBÍCIÓZUS JAVASLATCSOMAG – AZ EB A KLÍMAVÁLTOZÁS ELLEN

Az Európai Unió készen áll arra, hogy 2030-ra 55%-kal csökkentse a károsanyag-kibocsátását az 1990-es szinthez képest, hogy 2050-re elérhesse a zöld megállapodásban kimondott klímasemlegességet, azaz a tagállamok nem bocsátanak ki több szén-dioxidot, mint amennyit kivonnak a légkörből. A célszint összhangban van a Párizsi Megállapodással is, amelynek célja, hogy a globális hőmérséklet-növekedés 2 Celsius fok alatt maradjon.

Ennek a középtávú tervnek a megvalósításáról szól az Európai Bizottság új uniós klímaterve, a 13 jogszabály-javaslatot tartalmazó *Fit for 55* néven is emlegetett csomag. Egyik fontos eleme az Európai Unió Kibocsátás-Kereskedelmi Rendszerének (ETS) megváltoztatása. Ez a mechanizmus megszabja a szén-dioxid árát, és előírt éves csökkentését, vagyis az egyes gazdasági ágazatok kibocsátásának felső határát. Az elmúlt 16 évben például 42,8%-kal sikerült csökkenteni az energiatermelés és az energiaigényes ipar kibocsátását.



A DÁN MIDDELGRUNDEN SZÉLFARM AZ ØRESUND SZORÓSBAN FOTÓ: JOSHUA ANDREW GROSS - EURÓPAI BIZOTTSÁG

„A fosszilis tüzelőanyagokra épülő gazdaság elérte korlátait. Egészséges bolygót, valamint olyan jó munkahelyeket és növekedést akarunk hagyni a következő generációra, amelyek nem károsítják a természetet. Az európai zöld megállapodás a mi növekedési stratégiánk, amely egy karbonszegényebb gazdaság felé visz minket. Európa volt az első olyan földrész, amely kinyilvánította, hogy 2050-re klímasemleges lesz, most mi vagyunk az elsők, akik konkrét terveket tesznek le az asztalra. Európa az innováció, a beruházások és a társadalmi kompenzáció révén váltja tettekre szavait az éghajlat-politikával kapcsolatban” – mondta a javaslat-tervezet bemutatásakor Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke.

Az EB most a korábbi általános kibocsátási határérték még további csökkentését úgy szeretné elérni, hogy a légitöbbleket és a hajózási kibocsátásokat is felvessék az ETS-rendszerbe, illetve új kibocsátáskereskedelmi rendszert hoznak létre a közúti közlekedés és az épületek üzemanyag-elosztása számára is.

„A zöld és egészséges jövő megvalósítása mindannyiunktól jelentős erőfeszítéseket követel minden ágazatban és minden tagállamban. Javaslataink együttesen ösztönözn



BRÜSSZEL & BUDAPEST



fogják a szükséges változásokat, lehetővé teszik minden polgár számára, hogy a lehető leghamarabb részesüljön az éghajlat-politikai fellépés előnyeiből, és támogatást nyújt a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévő háztartásoknak. Európa átállása méltányos, zöld és versenyképes lesz” – mondta Frans Timmermans, az európai zöld megállapodásért felelős ügyvezető alelnök.

Előírás lesz, hogy a tagállamoknak a kibocsátáskereskedelemről származó bevételeiket teljes egészében az éghajlat és az energiával kapcsolatos projektekre kell fordítaniuk. Minden tagállam számára szigorúbb kibocsátáscsökkentési célokat tűznek ki az épületek, a közúti és a belföldi tengeri szállítás, a mezőgazdaság, a hulladék és a kisipar számára. Ezek az egy főre jutó GDP-n alapulnának. Magyarország esetében a korábbi célkitűzés 7%-os csökkentés volt a 2005-ös évet alapul véve. A mostani klímacsomagban viszont ez az elvárás már 18,7% lett.

A csomag további fontosabb elemei:

- Az energiaágazat felelős az EU-s károsanyag-kibocsátás 75%-ért. Ezért a testület előírná, hogy 2030-ra az energia 40%-át megújuló energiaforrásokból kell előállítani, illetve kötelező éves célt határozott meg a teljes energiafelhasználás és a kibocsátások csökkentésére, valamint az energiaszegénység kezelésére. (Ezt a javaslatot élesen bírálja több környezetvédő szervezet. Erről is szól Agrárminisztérium: Elfogadhatatlan az EB új erdő stratégiája c. cikkünk).
- 2030-ra az új személygépkocsik átlagos kibocsátását 55%-kal kell csökkenteni, 2035-re pedig a nyilvántartásba vett valamennyi új személygépkocsi kibocsátásmentes legyen, részükre 3 millió elektromos töltőpontot építenének ki a tagállamokban.



9 ÉVEN BELÜL 3 MILLIÓ TÖLTŐÁLLOMÁST ALAKÍTANA KI A BIZOTTSÁG FOTÓ: ANDREAS160578 - PIXABAY

- Emellett 2026-tól a közúti közlekedésre is ki fog terjedni a kibocsátáskereskedelmi rendszer, amely fizetési terhet ró a szennyezőre, ösztönzi a tisztább üzemanyagok felhasználását, valamint visszaforgatja a befolyó összegeket a tiszta technológiákba.
- A Bizottság a szén-dioxid-árzás bevezetését javasolja a légiközlekedési ágazatban is, amely eddig mentességet élvezett ez alól. Az uniós repterről induló gépeket pedig arra szeretnék kötelezni, hogy minden esetben fenntartható kevert üzemanyagot tankoljanak.
- Köteleznék a tagállamokat arra, hogy évente az összes középület teljes alapterületének legalább 3%-át újítsák fel, és 2030-ra az épületek legalább 49%-ban megújuló energiát hasznosítsanak.

CSEH HELYREÁLLÍTÁSI TERV

Jóváhagyta a koronavírus-járvány okozta károk helyreállítását szolgáló cseh nemzeti tervet az Európai Bizottság – jelentette be Andrej Babis miniszterelnök hétfőn, miután Ursula von der Leyennel, a testület elnökével tárgyalt Prágában. Az átszámítva több mint 2500 milliárd forintos újjáépítési terv legnagyobb részét, 41%-ot, a cseh gazdaság ökológiai projektjeinek, klímavédelmi céljainak megvalósítására fordítják, a digitalizációra 22% jut. De kap pénzt az egészségügy korszerűsítése is, Prágában például új onkológiai központ épül a támogatásból.

Az EB elnöke közölte, hogy a pénzek felhasználását feltételekhez kötik, és ezeket minden tagállamnak be kell tartania, a cseh nemzeti helyreállítási terv pedig megfelel ezeknek a szempontoknak. Von der Leyen hozzátette, ahhoz, hogy megkaphassák a forrásokat, ellenőrzési rendszereket kell létrehozni a cseh vezetőknek, hogy elkerüljék a kormányfő és korábbi mezőgazdasági holdingjához, az Agroferthez hasonló összeférhetlenségeket.

Amennyiben a 27-ek is jóváhagyják a tervet, a források első részlete már szeptemberben megérkezhet Csehországba.

Forrás: MTI



BRÜSSZEL & BUDAPEST

JOGÁLLAMISÁGI JELENTÉS

„A tagállamok számos pozitív eredményt értek el. Ugyanakkor továbbra is fennállnak, sőt egyes tagállamok esetében súlyosbodtak bizonyos aggályok, például az igazságszolgáltatás függetlensége és a média helyzete tekintetében” – állapította meg az Európai Bizottság kedden közzétett 2021. évi jogállamisági jelentésében.

Ez a második ilyen uniós dokumentum, amely a tavaly szeptember óta eltelt időszakot vizsgálta meg 4 fő területen: az igazságszolgáltatás, a korrupcióellenes keretrendszer, a médiapluralizmus és médiaszabadság, valamint a fékek és ellensúlyokkal kapcsolatos intézményi kérdések terén.

A jelentés szerint a magyar igazságszolgáltatási rendszer magas szinten digitalizált, és jól teljesít az eljárások hossza tekintetében, de a bírói függetlenség megerősítésére nem történtek megfelelő intézkedések.

A Bizottság a korrupcióellenes stratégia végrehajtását korlátozottan tartja, szerinte nem történt előrelépés a magas rangú tisztviselőket és környezetüket érintő állítások kivizsgálásával kapcsolatban.

Folytatás az oldalsávbán →

- Bevezetnék a karbonvámot is, amelyet az EU-ba behozott bizonyos termékekre vetnének ki. A javaslat célja, hogy egyrészt csökkentse az emissziókat, másrészt ezzel részben az EU-s vállalatok versenyképességét is próbálnák javítani, a szabályokat betartó uniós cégek ne kerüljenek hátrányba az olcsóbban, de szennyezőbben termelő cégekkel szemben.

A javaslatokról még rengeteg vita és egyezkedés várható a következő hónapokban a tagállamok és az Európai Parlament bevonásával. A jogalkotási folyamat akár két évig is eltarthat.

A magyar kormány elutasítja a csomagot. Álláspontja szerint semmiféle olyan intézkedést nem támogat, amely az emberek terheit növeli, illetve a rezsicsökkentés politikáját hátrányosan befolyásolja.

Forrás: Európai Bizottság, MTI



AGRÁRMINISZTERIUM: ELFOGADHATATLAN AZ EB ÚJ ERDŐSTRATÉGIÁJA

ERDŐ SVÉDORSZÁGBAN FOTÓ: GERAN DE KLERK - UNSPLASH

Az európai erdők védelmére és helyreállítására mutatott be új stratégiát múlt héten az Európai Bizottság. Az elképzelés az európai zöld megállapodás része, a természetes és őshonos erdők szigorú védelmét, a leromlott állapotú erdők helyreállítását, valamint a fenntartható erdőgazdálkodás biztosítását tűzte ki célul, hozzájárulva a klímacélok eléréséhez.

A stratégia értelmében, az európai klímarendeletnek megfelelően, növelnék az erdők területét, javítanának az állapotukon is, hogy fokozni lehessen a természetes szén-dioxid-eltávolítást a levegőből. „Az erdők stratégiai szövetségeseink az éghajlatváltozás és a biodiverzitás-csökkenés ellen folytatott harcban. Szénelnyelőként működnek, és segítenek csökkenteni a klímaváltozás hatásait. Lehűtik a városokat, védelmezik a súlyos áradásoktól, és az aszály hatásait is mérséklik” – fogalmazott a Bizottság, amely elkötelezte magát a természetes és őshonos erdők szigorú védelme mellett, és vállalja, hogy ennek során megőrzi az erdők által nyújtott és a társadalom számára nélkülözhetetlen ökoszisztéma-szolgáltatásokat.

„Bolygónk biológiai sokféleségének nagyrészt az erdők adnak otthont. A tiszta víz és a gazdag talajok előfeltétele, hogy az erdők egészségesek legyenek. Ám az európai erdők veszélyben vannak. Ezért törekszünk védelmükre és helyreállításukra. Javítanunk kell az erdőgazdálkodást, és támogatnunk kell az erdészeket és más szereplőket. Végül soron mi magunk is részei vagyunk a természetnek. Amikor az éghajlatváltozás és a biológiai sokféleség válsága ellen küzdünk, a saját egészségünket és jövőnket is védjük.” – indokolta az elképzelést Frans Timmermans, az európai zöld megállapodásért felelős ügyvezető alelnök.



BRÜSSZEL & BUDAPEST



A stratégia a leginkább éghajlat- és biodiverzitásbarát erdőgazdálkodási módszerek alkalmazását szorgalmazza, és hangsúlyozza, hogy a faalapú biomassa használatát a fenntarthatóság határain belül kell tartani, és a lépcsőzetes felhasználás elvével összhangban ösztönzi a faanyagok erőforrás-hatékony felhasználását - közölték.

A magyar agrártárca szerint elfogadhatatlan az EB új erdőstratégiája, mert a testület figyelmen kívül hagyja a tagállamok és az Európai Parlament véleményét, ellehetetleníti az erdőgazdálkodást, nem veszi figyelembe az erdők társadalmi és gazdasági szerepét, illetve egy olyan torz szemléletmódot képvisel, amely nincs összhangban a fenntarthatósággal és a körforgásos gazdasággal. *„Elutasítjuk azonban, hogy a fejünk fölött átnyúlva, a gazdálkodók és a társadalom érdekeit figyelmen kívül hagyva, olyan egyoldalú megközelítést tartalmazó stratégiákat alkossanak, amelyek hazánkban ötszáz ezer erdőtulajdonost és több tízezer gazdálkodót ellehetetlenít”* – hangsúlyozta Nagy István agrárminiszter.

A politikus úgy véli, a stratégia kiegyensúlyozatlan, a Bizottság túlterjeszkedik az uniós szerződésben biztosított hatáskörén, és központosítani akarja a tagállami kompetenciába tartozó erdészeti politika szabályozását. A tárcavezető szerint a testület teljesen figyelmen kívül hagyja az erdők kezelésében és fenntartásában elért szakmai eredményeket, erdőtelepítési programokat az egyes tagországokban, viszont konkrét elképzelések megfogalmazása és a források meghatározása nélkül nagy teret szentel például a 3 milliárd fa elültetését célzó bizottsági kampánynak.

A stratégia bemutatása előtt Magyarországgal együtt 11 európai uniós tagállam tiltakozott Frans Timmermansnál a közös stratégia elkészítése és szemléletmódja ellen. Nagy István szerint azonban a dokumentumból kiderül, az EB nem vette figyelembe a kritikákat. *„Tagadhatatlan az erdők szerepe a biodiverzitás védelmében és a klímaváltozás elleni harcban. Ezért hazánk számára prioritás a fával borított területek gyarapítása és a meglévő erdőterületek megőrzése”* – írta az agrárminiszter.

A környezetvédők szerint a Bizottság nem ment elég messzire a tüzelőanyagként elégethető fára vonatkozó szabályok szigorításában. Az EU megújuló energiaforrásokról szóló irányelvének frissített tervezete azt javasolja, hogy a biomassa-ipar számára tiltsák meg a fakitermelést a gyakorlatilag érintetlen őserdőkből, miközben azok az Unió összes erdejének mindössze 3%-át teszik ki. *Lina Burnelius*, a Protect the Forest Sweden projektvezetője szerint a Bizottság nem foglalkozott az erdőpusztulás egyik fő okával, az erdei biomassa megújuló energiaként való elszámolásával a testület új klímaterv csomagjában. *„A Fit for 55 káros az erdőkre nézve, és nem elegendő az éghajlatváltozás kezeléséhez. Óriási szükségünk van olyan őszinte politikára, amely minden kibocsátásunkat beleszámítja a statisztikákba. Az EB úgy döntött, hogy inkább feláldozza az erdőket, minthogy beismerje, hogy a jelenlegi uniós bioenergia-politika súlyosbítja az éghajlati válságot. Elég volt az égetésből. Nem válthatunk csak úgy át az egyik klímakatasztrófális tüzelőanyag égetéséről a másikra”*.

A Birdlife International szerint is a Bizottság a faégetés további növekedését ösztönzi, mivel azt továbbra is éghajlatbarát, fenntartható energiaforrásnak tartja. A fa elégetése a villamos energia előállításához több szén-dioxidot bocsát a légkörbe, mintha fosszilis tüzelőanyagok (gáz vagy a szén) elégetésével termelnének áramot, sok tudós kételkedik abban, hogy a fák ültetésével kompenzálni lehet a párizsi klímamegállapodásban vállalt kötelezettségeket.

Forrás: Európai Bizottság, Euractiv, MTI

Folytatás az oldalsárról →

A médiapluralizmus változatlanul veszélyben van, „továbbra is fennállnak a Médiatanács függetlenségével és hatékonyságával kapcsolatos aggályok” – fogalmaz a jelentés, amely szerint az állami hirdetések továbbra is lehetővé teszik a kormány számára, hogy közvetett politikai befolyást gyakoroljon a médiára.

A fékek és ellensúlyok rendszerével kapcsolatban az EB változatlanul aggályosnak tartja a jogalkotási eljárás átláthatóságát.

Varga Judit igazságügyi miniszter zsarolásnak tartja az újabb jelentést. *„A tavaly őszi beszámoló is bizonyította, hogy politikailag motivált kiindulópontok, előítéletek mentén és ingatag módszertani alapokon állva nem lehet objektív, összehasonlítható elemzést készíteni komplex jogintézményekről. ... Megalapozottság, objektivitás és valódi szakmai munka helyett az egy töről fakadó, hazánkkal szemben negatívan elfogult NGO-k kritikáit visszhangozzák. Brüsszel egyértelmű kettős mércét alkalmaz Magyarországgal szemben!”* – fogalmazott a miniszter.

Forrás: Európai Bizottság, MTI



NEMZETI PROGRAMOK IGAZGATÓSÁG



AZ EURÓPAI OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS VÉGREHAJTÓ ÜGYNÖKSÉG

2006 óta az Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (European Education and Culture Executive Agency, EACEA) fogja össze az oktatás, képzés, ifjúság, sport, audiovizuális, kulturális, állampolgári tudatosság és felelősségvállalás, valamint a humanitárius segítségnyújtás témában megvalósuló projekteket. Legfőbb törekvése az innováció támogatása ezeken a területeken.

Idén júniusban jelent meg az EACEA új kiadványa, amely röviden, de teljeskörűen összefoglalja mindazt, amit az ügynökségről tudni kell. Az EACEA munkatársainak feladata a többi között a finanszírozási lehetőségekhez kapcsolódó feltételrendszerek és iránymutatások kidolgozása, pályázatok értékelése, amelyen felül szakpolitikai támogatást nyújtanak a témában az Európai Bizottság (EB) számára. A leendő pályázók tájékoztatása mellett a futó projektek esetében szoros kapcsolatot tartanak fent a kedvezményezettekkel, és nyomon követik projektjeiket.

Az EACEA kezeli egyebek mellett az **Eurydice hálózatot** is, amely elemzéseket és összehasonlítható adatokat szolgáltat az európai oktatási rendszerekről és politikákról, valamint a **Youth Wiki-t**, amely pedig a nemzeti ifjúságpolitikák európai online enciklopédiájának tekinthető.





NEMZETI PROGRAMOK IGAZGATÓSÁG

Az új, frissített brosúra bemutatja az ügynökség szerteágazó tevékenységét, valamint a folyamatban lévő projektek mellett az EACEA idén áprilisban megújított megbízatását a 2021–2027-es programozási időszakra.

Az EACEA az alábbi uniós finanszírozási programok nagy részét kezeli, szoros együttműködésben az EB illetékes szervezeti egységeivel. Ezekről a programokról, a programokon keresztül elérhető pályázói típusokról és költségvetési kereteikről is olvashatunk röviden a brosúrában:

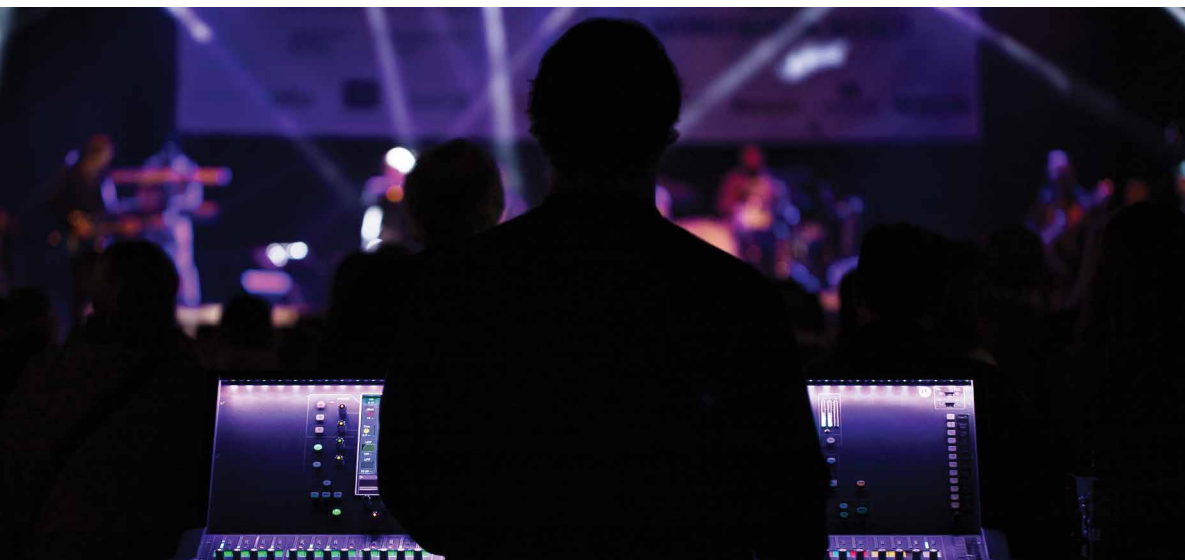
- Kreatív Európa (Creative Europe)
- Erasmus +
- Európai Szolidaritási Testület (European Solidarity Corps)
- Állampolgárok, egyenlőség, jogok és értékek (Citizens, Equality, Rights and Values)



A finanszírozási lehetőségeket az Európai Bizottság a finanszírozási és pályázati lehetőségek portálján, a **Funding & Tender Opportunities Portal (F&TP)** teszi közzé, amely segítséget nyújt a támogatás igénylésének folyamatában.

A brosúra olvasható és letölthető az alábbi linken:

<https://cutt.ly/dmATuTv>





NEMZETI PROGRAMOK IGAZGATÓSÁG

HOGYAN SEGÍTHETÜNK:

A Széchenyi Programiroda Nonprofit Kft. munkatársai 2021-ben is magas szintű, térítésmentes, hiteles információkat nyújtanak az érdeklődőknek, pályázóknak, valamint helyi elérhetőségük által hozzájárulnak ahhoz, hogy a rendelkezésre álló források elérjék a leginkább fejlesztendő térségeket.

További információt a www.szpi.hu oldalon találhatnak.



JÁTÉKOS NYÁRI ANGOLTÁBOR KAPOSVÁROTT



Nyitott, mindenki számára elérhető közösségi tevékenység szervezése, közösség bevonása

Az elnyert támogatás mértéke: 5 millió forint.

A támogatás mértéke: 90%

A projekt azonosítója: TOP-7.1.1-16-H-ESZA-2019-00444

A „Funtronic Floor” egy mozgásérzékelő projektor, ami multimédiás játékokat vetít a padlóra vagy asztalra. Az eszköz rendszere nagyon egyszerű, ezért használják iskolák, óvodák, napközik - olvasható a rendszer forgalmazójának honlapján. *Németh Katalin*, a Kaposvári Gyermekefejlesztő Központ Egyesület elnöke szerint a Funtronic egyszerre egy innovatív oktatási modul és egy intelligens szórakoztató eszköz, amelyen a rátelepített alkalmazásoknak köszönhetően a gyerekek megtanulhatják egyes idegen nyelvek alapjait, logikai gondolkodást, matematikát, programozást, földrajzot vagy történelmet, és mindezt barátságos módon, miközben szórakoznak is. *„Ezért gondoltuk, hogy nyári táboraink tematikáját az eszköz használata köré építjük, hogy a lehető legmodernebb és tartalmasabb szórakozási lehetőséget nyújthassunk a kaposvári kicsiknek”* - tette hozzá a szervezet vezetője.





NEMZETI PROGRAMOK IGAZGATÓSÁG

A Kaposvári Gyermekfejlesztő Központ Egyesület a TOP-7.1.1-16-H-ESZA-2019-00444 felhívás keretén belül megvalósított, „Funtronic - innováció az oktatásban kortól függetlenül” című pályázata keretében vásárolt egy ilyen berendezést, amellyel a nyári táborok is színesebbé váltak. Németh Katalin elmondása szerint a projekt kezdete előtt, egy CLLD tájékoztató fórumon (Community-Led Local Development vagyis a közösség által irányított helyi fejlesztés, amely az uniós kohéziós politika egyik eszköze) kerültek kapcsolatba a Széchenyi Programirodával, helyi tanácsadó kollégánkon keresztül.

Lengyelne Lucza Renáta, az SZPI kaposvári tanácsadója elmondta, hogy a projekt megvalósítás során az egyik legfőbb akadályt a COVID-19-es világjárvány okozta, hiszen a rendezvények megtartása volt az eszközbeszerzés mellett a projekt fő célja. E nélkül sikertelen lett volna a pályázat végrehajtása. A legnagyobb gondot viszont a célcsoport toborzása, a rendezvények hirdetése, a jelentkezés lebonyolítása, továbbá a kiválasztási eljárás jelentette.

„Azért okozott kihívást, mert nem lehetett az óvodák, iskolák fizikai hirdetési felületein – kihelyezett hirdetőtáblák, iskola TV, stb. – külsőként jelen lenni, így hirdetni sem. Mit tehet az ember, ha adott helyen koncentráltan megtalálható a célcsoportja, de ott nem hirdethet?” – kérdezte kollégánkonk.

A megoldást végül az online tér kínálta. Haladva a kor szellemével – hiszen a diákok használnak okostelefont – közösségi felületeken jutottak közelebb a gyermekekhez a nyári tábor programjával és lehetőségeivel. A kaposvári tábor a gyerekek egyik nagy kedvence lett, hiszen a Funtronic segítségével az angol nyelv játékos formában való elsajátításától, testnevelési foglalkozásokon keresztül, játékos feladatokon és csapatversenyen, közösségi társasjátékokig mindent kipróbálhattak, amik ebben a korban különösen hatékony és hasznos készség- és képességfejlesztő tevékenységek is.



„Kiemelten kell figyelni, hogy a kisgyermekes rendezvényeken is készüljön jelenléti ív a gyermek nevének feltüntetésével és a szülő/gondviselő aláírásával, továbbá a lakcím megadásával. Ez ebben az esetben azért fontos, mert a TOP CLLD pályázatok fő célja a helyi identitás fejlesztése.”

Lengyelne Lucza Renáta

SZPI tanácsadó





NEMZETKÖZI TERÜLET



MIT TÁMOGATUNK?

A 2014-2020-as időszakban ún. négy prioritási tengely mentén, tematika szerint támogattak uniós pályázatokat az SKHU együttműködésben.

1. prioritási tengely: Természet és kultúra

A határmenti régiók turisztikai vonzerejének növelésével, a természeti és kulturális örökségének védelmével, fejlesztésével és népszerűsítésével foglalkozó projektek támogatására az előző ciklusban több mint 67,5 millió euró állt rendelkezésre.

2. prioritási tengely: A mobilitás fokozása

Több mint 22,4 millió euróból a határátkelőhelyek számának növelését és a határforgalom utazási idejének csökkentését célzó projekteket finanszíroztak, amelyek révén új közösségi közlekedési szolgáltatásokat vezettek be, új híd- és kompkapcsolat jön létre.

Folytatás az oldalsávban →



A KISPROJEKT ALAP

Nemzetközi rovatunkban ezúttal a Kisprojekt Alapot (KPA) mutatjuk be, amelyből a többi között kulturális események, rendezvények, nyári egyetemek, táborok szervezését, valamint a határtérség természeti és kulturális örökségének fejlesztését, népszerűsítését célzó projekteket lehet támogatni Szlovákiában a Pozsonyi, Nagyszombati, Nyitrai, Besztercebányai és Kassai kerületekben, Magyarországon pedig Győr-Moson-Sopron, Komárom-Esztergom, Pest, Nógrád, Heves, Borsod-Abaúj-Zemplén és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyékben. A KPA irányítását két szervezet látja el, a nyugati határtérségben a Rába-Duna-Vág Európai Területi Társulás (RDV ETT), míg a keleti határtérségben a Via Carpatia Európai Területi Társulás (Via Carpatia ETT). Vezetőikkel, *Vasi Emmával* az RDV ETT igazgatójával, *Dr. Orbán Máté Juliannával* a Via Carpatia ETT igazgatójával, illetve a koordinációs-, és menedzsmentfeladatokat ellátó Interreg Szlovákia-Magyarország Program (SKHU) Közös Titkárság vezetőjével, *Veres Csillával* beszélgettünk a KPA múltjáról, jelenéről és jövőjéről.

Milyen céllal jött létre a KPA? Mi a legfontosabb feladata? Mi a „küldetése”?



Veres Csilla: A KPA létrejöttét az a tervezői szándék vezérelte, hogy a 2014-ben elvégzett területi analízis során a szakemberek a korábbi tapasztalatok alapján szükségesnek látták a programon belül egy olyan alap létrehozását, amely igen alacsony forrásbevonással is alkalmas a már létező kapcsolatok fenntartására, továbbfejlesztésére és újak kialakítására főként a civil szervezetek körében. Ezt az elképzelést a határmenti régió kohéziós elemzésének eredményei is alátámasztották, rávilágítva arra, hogy a két ország lakossága közötti erősebb kapcsolatra, illetve a kétnyelvűség használatának kiterjesztésére van szükség. A KPA

legfontosabb feladata is ebből következik, a határmenti térségben élők közötti kölcsönös bizalom építése, személyes kapcsolatok elősegítése, az ún. people-to-people akciók szervezése, amely a 2014-2020-as tervezési időszakban két célhoz kapcsolódva valósulhatott meg: természeti és kulturális örökségvédelem, valamint intézmények közötti együttműködés témakörében.



NEMZETKÖZI TERÜLET

Dr. Orbán Máté Julianna: Az volt a fő célja, hogy a szlovák-magyar határmenti térségekben olyanok is tudjanak pályázni, akik eddig nem tudtak, mivel túl nagyok voltak az összegek a projektek keretén belül. Ez lehetőséget nyújt nekik arra, hogy kis léptékben rövidebb idő alatt kisebb összeggel tudjanak megvalósítani bizonyos tevékenységeket, hogy az együttműködésüket még magasabb szintre tudják emelni.



Vasi Emma: A KPA alapvető célja a határon átnyúló társadalmi kohézió erősítése helyi szinten, olyan hosszútávú együttműködések kialakításával és fejlesztésével, ahol a szereplők a helyi/regionális projekteken keresztül szerzett támogatásokat a határ mindkét oldalán fel tudják használni.



Miben tér el a KPA az SKHU-ban jóváhagyott többi projekttől?

VCS: Kisebb léptékű együttműködési projektekről van szó, amelyek menedzsmentjében, pályáztatásában két európai területi társulás vesz részt, így a személyes konzultációs lehetőség, illetve a pályázat benyújtásának helyszíne földrajzilag még közelebb került a pályázóinkhoz. A határtérség keleti illetve nyugati felén, kassai illetve tatabányai központtal működő Kisprojekt Alap pályázatainak támogatásáról külön-külön dönt egy-egy szakmai bizottság. Ráadásul a keleti megyék kisprojektjei nem versenyeztek a nyugati alapra benyújtott pályázatokkal, így jobban érvényesülhetnek a helyi, közösségépítő elképzelések.

Mekkora összegre lehetett pályázni? Mire volt elég ez?

VCS: A KPA-n belül a projektpartnerek 20 ezer és 50 ezer euró közötti összegre pályázhattak. Ebből az összegből kisebb infrastrukturális fejlesztések, például kültéri színpad, erdei táborhely, tanösvények is megvalósulhattak, de a támogatási összeg inkább az olyan „soft tevékenységeknek” kedvez, mint a tematikus gyerektáborok és csereprogramok, kulturális és öko-turisztikai programok, katonai lovas versenyek szervezése, gasztronómiai rendezvények, környezetvédelmi tudatosságot növelő események, szemégyűjtési akciók.

Mit profitálhatnak az adott térségekben élők ezekből a kisprojektekből?

VE: Olyan pályázók és pályázataik támogatásáról van szó, akik a tapasztalat, esetleg tőke hiányában nem tudtak nagyobb programokban részt venni, viszont a KPA keretében könnyen megvalósíthatták a projektet, 15%-os önrész mellett. A KPA regionális szinten a kisebb programokat egyszerűbb és gyorsabb döntéshozatallal tudja anyagilag segíteni. Ennek köszönhetően az elmúlt években látványosan megemelkedett az együttműködés a határmenti kistéleplülések között, fejlődött a határon átnyúló intézményi szintű összefogás, a környezetvédelem és a turizmus. Hosszú távú célunk, hogy még inkább kiszélesítsük ezeket a kapcsolatokat, és egyre több települési, társadalmi, szociális és civil együttműködés alakulhasson ki.

Folytatás az oldalsávról →

3. prioritási tengely: A foglalkoztatás elősegítése

Új, fenntartható munkahelyek létrehozására, a munkaerő mobilitásának elősegítésére, a kis- és középvállalkozások versenyképességének növelésére és a határokon átnyúló közúti infrastruktúra javítására az elmúlt 7 évben több mint 34,6 millió eurót fordíthattak.

4. prioritási tengely: Intézményi együttműködés

A határmenti térség intézményei közötti együttműködést, valamint az ismeretek és tapasztalatok cseréjének elősegítését, az intézményi kapacitások fejlesztését és a legjobb gyakorlatok megosztását az elmúlt hét évben több mint 21,8 millió euróból finanszírozta az SKHU Interreg program.



NEMZETKÖZI TERÜLET



OMJ: Olyan plusz szolgáltatások jöttek létre így, amelyek eddig nem voltak a szlovák-magyar viszonylatban. A KPA fő előnye az, hogy leegyszerűsíti a kommunikációt a határ mindkét oldalán, és ha megvannak azok a célok, amelyek minden fél számára elfogadhatók, akkor egy intézményként tudja ezt képviselni és kommunikálni is kifelé.

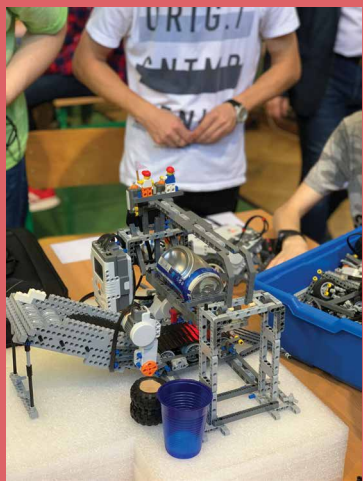
VCS: Azt várjuk a kisprojektek eredményeként, hogy az együttműködő szervezetekben a közös ügyért dolgozó, a projektek rendezvényein résztvevő magyar és szlovák emberek még közelebb kerüljenek egymáshoz, nagyobb bizalommal forduljanak egymáshoz a határmenti régióban. Ennek összefüggéseit, előnyeit számos **tanulmány** is megerősíti.

Kik és milyen feltételekkel pályázhattak?

OMJ: Maximum egy évig tartó pályázatokról van szó, amelyekhez minimum egy szlovák és egy magyar partnerre van szükség, akik mind a két országból nagyrészt a nonprofit szférából származnak, főleg városok, egyesületek, szervezetek, alapítványok, iskolák, egyházak pályázhatnak. Egyedüli követelmény, hogy legalább egy éve működjenek, és legyen egy teljes lezárt évük. A KPA vállalkozókat nem támogat.

A 2013-ban megalakult Via Carpatia milyen sikerekkel büszkélkedhet?

OMJ: Amikor megalakult az ETT, pont egy olyan időszakba csöppentünk, amikor a tervezésre lehetett inkább fókuszálni, és ezért is kezdtük el a munkát a Kisprojekt Alap kidolgozásával, összeállításával. Közben, ahogy láttuk a program alakulását, elkezdtünk további más pályázatokat is előkészíteni több partnerünkkel. A kis projekten kívül van egy *Szép Cserehát akciótervünk*, amely nagyobb volumenű, helyi termelésre irányuló pályázat, fő célja a munkahelyek létrehozása az érintett mikrorégió területén.



AZ ENCSI, A HIDASNÉMETI ÉS A GAGYVENDÉGI PIAC ALAPKÖLÉTELE

Még 2016-ban indítottunk el egy programot, ahol az általunk biztosított Lego robotokkal kezdtek foglalkozni a gyerekek az alapiskolákban. Most ezt egy nagyobb projektben valósítjuk meg Kassa megye és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye alap- és középiskoláiban, mert a diákok minőségi oktatása kiemelt célunk. Nagyon fontosnak tartjuk az idősek helyzetét is. Jelenleg futó pályázatunkkal egy aktív öregedési központot hozunk létre annak érdekében, hogy minél jobban kitoljuk azt az időszakot, amikor már rá lesznek utalva valakinek a segítségére.



NEMZETKÖZI TERÜLET

Ezen kívül koordinációs szerepet játszunk a **Via Carpatia tranzit útvonal** nevű kezdeményezésben, amelynek során egy gyorsforgalmi út, vagy jobb esetben autópálya kiépítésével szeretnénk a régiókat előnybe hozni.

A Rába-Duna-Vág ETT 2011-ben jött létre. Milyen sikerekkel büszkélkedhet az azóta eltelt időszakban? Eddig milyen jellegű projektek valósultak meg? Mit tart az Együtműködési Társulás legnagyobb sikerének?

VE: Tevékenységünk jelentős részét az Interreg V-A Szlovákia-Magyarország Együtműködési Program keretében életre hívott Kisprojekt Alap lebonyolítása jelenti a határmenti régió nyugati programterületén. Ez Európában is egyedülálló volt 2017-ben, pilot jellegű. Ebből is látszik, hogy meghaladjuk a tevékenységeinkkel a korunkat. De a 2016-os pályázataink is mind egyediek voltak, említhetnénk a többi között a körforgásos gazdaság (Circular economy), gyógynövénygazdaság (Herb-land), ezüstgazdaság (Silver economy), és a jelenleg folyamatban levő Food Industry TAPE élelmiszeriparra épülő foglalkoztatási célú térségi akcióterv megvalósítását.

Van olyan kisprojekt, amelyik különösen is kedves az Önök számára?

VE: A KPA eddigi pályázatok témája rendkívül sokféle, nagyon nehéz egyet kiemelni, hiszen bizonyos szempontból mindegyik egyedi és különleges jelentőséggel bír. Sok jó kezdeményezéssel találkoztunk. Egy ilyen sikeres határon átnyúló kisprojekt a Pannonhalma Város Önkormányzata és Alsószelei község (Obec Dolné Saliby) együttműködésével megvalósított „*Határtalan kemencék a kulturális örökségünk megőrzésére*” című projekt. A két partnertelepülés közösségi kemencéket létesített, kihasználva annak vonzerejét fesztiválok és tanfolyamok szervezésében, a turisták vonzásában és főként ennek a hagyománynak a megőrzésében. Az átadóra a partnerek szerveztek egy-egy „Határtalan Kemencék Fesztivált” a térségbe látogatók számára, illetve tanfolyamokat, amelyeken a résztvevők megtanulhatták a kemencékhez kötődő hagyományos lepénykészítést és réteshúzást, lehetőséget adva ezáltal a testvértelepülések saját gasztro - és folklórhagyományának kölcsönös bemutatására is.



NEMZETKÖZI TERÜLET



OMJ: Az életben vannak olyan dolgok, amelyek megmaradnak az emberben, ilyen az első szerelem, az első munkahely, stb. Nekem is az első pályázatok maradtak meg. Nagyon szép az egyes prioritási tengelyből megvalósult Buzita és Hidasnémeti közös pályázata, amely keretén belül felújítottuk a buzitai amfiteátrumot, valamint kültéri rendezvényekhez szükséges kellékeket vásárolt Hidasnémeti. Ez is egy olyan pályázat volt, amely révén nagyon kulturált hely jött létre, hogy az ott élők a rendezvényeket nagyon szép körülmények között tudják megszervezni.

A társulások ingyenes szakmai segítséget nyújtanak a pályázóknak. Miben merül ki ez a támogatás?

VE: A benyújtott kérelmek minőségi elbírálását, értékelését szakképzett és tapasztalt szakemberek végezték a régióból. Munkatársaink ismerik a megyei önkormányzatok döntéshozóit, a civil szervezetek vezetőit, a régió jelentősebb szereplőit, az oktatási és fejlesztési központjait, vállalatait és irányadó stratégiai dokumentumait. Ebből kifolyólag a társulás ismeri és átlátja a fejlesztési lehetőségeket, sikerrel köt össze potenciális partnereket. Amennyiben valaki nem rendelkezett határon túli partnerrel, partnerkeresési űrlap kitöltésével is jelezhetette igényét, amely bekerült az adatbázisunkba, támogattuk és segítettük a partnereket az együttműködés kialakításában. A KPA keretében főként olyan pályázók nyújtottak be helyi regionális pályázatokat, akiknek még nincs határon átnyúló kapcsolatuk, vagy még nem valósítottak meg ilyen projektet, vagy nincs tapasztalatuk európai uniós, esetleg közvetlen EU-forrásból támogatott pályázatok megvalósításában.



„EVEZZÜNK A KÖZÖS CÉLÉÉRT” - SÁRKÁNYHAIÓZÁS A TATAI ÖREG-TAVON

OMJ: Ha bárkinek van bármilyen kérdése a Kisprojekt Alap szintjén a megvalósításban, akkor forduljon hozzánk mindig bizalommal. Azért vagyunk itt, hogy segítsük a partnereink munkát. Voltak pályázóink, akik a COVID-19-járvány miatt vagy más okoknál fogva visszaléptek, azokat a pénzüsségeket újra lekötöttük más pályázatokra. Különböző egyeztetéseket, konzultációkat tartunk, naponta hívnak a pályázók, hogy mit tudnának megváltoztatni. Tudom, hogy ez a helyzet összetett és nem egyszerű ilyenkor tervezni, főleg hosszú távon, de szerintem mindenre találunk közös megoldást.



NEMZETKÖZI TERÜLET

A 2021-2027 ciklusban is folytatódnak a mini projektek? Mire számítanak?

VCS: A 2021-2027-es programozási szakasz támogatandó céljainak meghatározásán a régió szakembereinek bevonásával éppen most dolgozunk. A határmenti együttműködési programok kiemelten támogatott területe a „jobb Interreg-kormányzás”, a határon átívelő együttműködések fejlettebb irányítása, amely az Európai Bizottság ajánlása szerint is a kölcsönös bizalom építése, az emberek közötti (P2P) együttműködések támogatása révén valósulhat meg leginkább. Ez az elképzelés tökéletesen illeszkedik a Kisprojekt Alap küldetéséhez, így tervezési folyamatért felelős Programozó Bizottság számára ebben a témakörben javasoljuk a Kisprojekt Alap pályázati felhívásainak megjelentetését a következő időszakban.

OMJ: Remélem, hogy tudjuk folytatni ezt az elkezdett munkát. Biztos lesznek változások, szeretnénk egyszerűsíteni, szeretnénk, hogy még gyorsabban, hatékonyabban fusson ez az egész program, és hogy a régióban élők érezzék azt, hogy megvalósul valami, és hozzáadott értéke is van ennek az együttműködésnek.



„KÖZÖSEN EGY CSÓNAKBAN” - KENUTÚRA A DUNÁN

VE: Összehangolt – nemzeti vagy az európai uniós forrásokból megvalósuló – fejlesztésekre van szükség. Turisztikai fejlesztési programot készítettünk annak érdekében, hogy a szlovák-magyar határtérség nyugati oldalán a 2021-2027-es időszakban minél eredményesebb legyen az európai uniós alapokból támogatott projektek előkészítése és végrehajtása. Ha sikerül megtalálni a közös kitörési pontokat, és összekapcsoljuk a látványosságainkat, értékeinket és szolgáltatásainkat, az ennek hatására az ide érkező évente több százezer látogató óriási növekedést jelentene a régió életében.